

**LIETUVOS RESPUBLIKOS
Į S T A T Y M A S
DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS ŽEMĖS REFORMOS ĮSTATYMO PAKEITIMO IR
PAPILDYMO**

1995 m. birželio 13 d. Nr. I-940
Vilnius

Pakeisti ir papildyti Lietuvos Respublikos žemės reformos įstatymą (Žin., 1991, Nr. [24-635](#); 1992, Nr. [3-45](#), Nr. [15-404](#); 1993, Nr. [32-727](#); 1994, Nr. [43-777](#)):

1. 5 straipsnio trečiąją dalį išdėstyti taip:
„Valstybei nuosavybės teise priklauso žemė, nurodyta Lietuvos Respublikos žemės įstatymo 21 straipsnyje.“
2. 6 straipsnyje:
 - 1) iš pirmosios dalies išbraukti žodžius „ir nuolat gyvena Lietuvos Respublikoje“;
 - 2) iš antrosios dalies antrosios pastraipos 1 papunkčio išbraukti žodžius „lietuvių kilmės“, o ketvirtojoje pastraipoje po žodžių „Vyčio Kryžiaus ordinu“ įrašyti žodžius „ir Vyčio Kryžiumi“.
3. 8 straipsnyje:
 - 1) antrojoje dalyje vietoj žodžių „rajono valdyba“ įrašyti žodžius „apskrities valdytojo sudaryta komisija“;
 - 2) iš šeštosios dalies išbraukti žodžius „bei miesto tipo gyvenvietėse“.
4. 9 straipsnyje:
 - 1) pirmosios dalies antrojoje pastraipoje vietoj žodžių „rajono valdybos“ įrašyti žodžius „apskrities valdytojo“;
 - 2) trečiąją dalį išdėstyti taip:
„3. Piliečiams, individualių (personalinių) ne žemės ūkio produkciją gaminančių įmonių savininkams šių įmonių veiklai parduodamo žemės sklypo dydis nustatomas:
įmonių rejestre įregistruotoms įmonėms – pagal faktiškai įmonių veiklai reikalingą žemės plotą;
steigiamoms įmonėms – pagal detaliuose planuose nustatytas žemės sklypų ribas.“;
 - 3) iš penktosios dalies išbraukti žodžius „ir miesto tipo gyvenvietėse“ ir papildyti šią dalį tokia pastraipa:
„Parduodant esamų privačių namų valdų žemės sklypus, jei šiuose namuose gyvena dviejų ir daugiau bendrasavininkų šeimos, maksimalų faktiškai naudojamo ir galimo parduoti žemės sklypo plotą nustato vietos savivaldos institucija.“
5. 11 straipsnį išdėstyti taip:
„**11 straipsnis. Disponavimas privatizuota žeme ir mišku ir jų naudojimo apribojimai**
Disponavimą privatizuota žeme ir mišku bei jų naudojimo apribojimus nustato Lietuvos Respublikos žemės įstatymas, Miškų įstatymas ir Saugomų teritorijų įstatymas.“
6. 12 straipsnio:
 - 1) antrąją dalį išdėstyti taip:
„2. Sprendimai dėl žemės sugrąžinimo bei suteikimo nuosavybėn neatlygintinai priimami ir valstybinės žemės pirkimo- pardavimo sutartys sudaromos tik jeigu pilietis sutinka su jo įsigyjamam žemės sklypui žemės reformos žemėtvarkos projekte ir kituose teritorijų planavimo dokumentuose nustatytais specialiosiomis žemės ir miško naudojimo sąlygomis, žemės servitutais ir kitais veiklos apribojimais.“;
 - 2) trečiosios dalies antrąjį sakinį pripažinti netekusiu galios.
7. 13 straipsnyje:
 - 1) 3 punkte vietoj žodžių „miestų ir miesto tipo gyvenviečių“ įrašyti žodžius „miestų, miestelių ir kaimų“;

2) iš 5 punkto išbraukti žodžius „bei didesni kaip 80 ha miškų urėdijų miškų masyvai“;

3) 7 punktą išdėstyti taip:

„7) valstybinių rezervatų, valstybinių parkų bei biosferos monitoringo teritorijų rezervatų, rezervatinių apyubių, Kuršių nerijos nacionalinio parko, valstybinės reikšmės gamtos paminklų žemė“;

4) 9 punktą papildyti taip:

„jeigu šios neprivatizuotos žemės naudmenos yra pažymėtos nustatyta tvarka parengtuose teritorijų planavimo dokumentuose, suderintuose su Aplinkos apsaugos ministerija, Miškų ūkio ministerija ir Valstybine žemėtvarkos ir geodezijos tarnyba prie Žemės ūkio ministerijos.“

8. 14 straipsnį pripažinti netekusiu galios.

9. Iš 15 straipsnio:

1) pirmosios dalies išbraukti žodį „apylinkių“;

2) trečiosios dalies išbraukti žodį „apylinkės“;

3) penktosios dalies išbraukti žodžius „ir miesto tipo gyvenvietėse“.

10. 16 straipsnį išdėstyti taip:

„16 straipsnis. Gyventojų asmeninio ūkio žemė

1. Rengiant žemės reformos žemėtvarkos projektą asmeninio ūkio žemės sklypų išdėstymas gali būti patikslinamas, jeigu taip nusprendė asmenų, naudojančių šią žemę toje vietoje, susirinkimas. Susirinkimo sušaukimo ir sprendimų priėmimo tvarką nustato Žemės ūkio ministerija.

Tikslinant asmeninio ūkio žemės sklypų išsidėstymą pirmumo teisę rinktis sklypo vietą turi toje vietovėje gyvenantys asmenys, kurių žemę išperka valstybė, remdamasi Lietuvos Respublikos įstatymo „Dėl piliečių nuosavybės teisių į išlikusį nekilnojamąjį turtą atstatymo tvarkos ir sąlygų“ 12 straipsnio pirmosios dalies 3 punkto nuostatomis.

2. Asmeninio ūkio žemės naudotojai gali šią žemę įsigyti privatinę nuosavybę, jei jos sklypai įtraukiami į susigrąžinamą natūrą arba ekvivalentinę natūrą žemės plotą arba jeigu šie asmenys neturėjo susigrąžintinos žemės arba jos turėjo mažiau, negu naudoja asmeniniam ūkiui. Šiais atvejais žemės sklypai jiems parduodami Lietuvos Respublikos Vyriausybės nustatyta tvarka, išskyrus žemę, kuri buvo suteikta po 1993 m. liepos 1 d. ir skirta plote, kuris iki tol nebuvo naudotas gyventojų asmeninio ūkio poreikiams. Už perkamą žemę gali būti atsiskaitoma iš karto arba išsimokėtinai, bet ne vėliau kaip per 15 metų.

3. Asmenims, kurie pagal įstatymą „Dėl piliečių nuosavybės teisių į išlikusį nekilnojamąjį turtą atstatymo tvarkos ir sąlygų“ turi teisę susigrąžinti ne mažesnę kaip asmeniniam ūkiui suteiktos žemės plotą, tačiau pageidauja kompensacijos arba savo teisę susigrąžinti žemę perleidžia kitiems asmenims, arba atsisako šios teisės kitų pretendentų naudai, asmeninio ūkio žemė neparduodama.

4. Asmeniniam ūkiui skirtą žemę turi teisę nusipirkti lengvatinėmis sąlygomis iš šeimos tik vienas asmuo, kuris Lietuvos Respublikos Aukščiausiosios Tarybos nutarimo „Dėl kaimo gyventojų sodybinių sklypų išplėtimo“ (1990 m. liepos 26 d. Nr. I-411) priėmimo dieną buvo įrašytas į apylinkės ūkinę knygą ir yra buvęs žemės ūkio įmonės darbuotojas arba pensininkas, išdirbęs ūkyje ne mažiau kaip 5 metus, ir jeigu šis asmuo:

1) ir dabar gyvena kaimo vietovėje ar buvusio rajono mieste bei turėjo teisę gauti asmeninio ūkio žemę ir ją naudojo;

2) yra kaime gyvenančios daugiavaikės šeimos tėvas ar motina, nesvarbu, koks jų darbo stažas žemės ūkio įmonėse;

3) gyvena kaimo vietovėje ar ten dirba arba dirbo švietimo, kultūros, medicinos, melioracijos ir kitose žemės ūkio aptarnaujančiose įmonėse bei įstaigose.

5. Po 1990 m. liepos 26 d. išsiskyrę sutuoktiniai turi teisę lengvatinėmis sąlygomis pirkti: buvus sutuoktinis, su kuriuo likę gyventi vaikai ar kiti išlaikytiniai – 2/3 šeimos naudojamos

asmeninio ūkio žemės, kitas sutuoktinis – 1/3. Iškilę tarp jų ginčai sprendžiami teismine tvarka.

6. Kiti asmenys žemę asmeniniam ūkiui gali pirkti pirkimo metu galiojančia tvarka ir žemės kainomis.

7. Tuo atveju, kai asmeninio ūkio žemės naudotojas sumokėjo už perkamą asmeninio ūkio žemę, tačiau pirkimo-pardavimo sutartis nebuvo sudaryta, jam mirus, teisė įsigyti šią žemės sklypą pereina toje vietovėje gyvenantiems testamentiniams arba šaukiamiems paveldėti pagal įstatymą įpėdiniams, jeigu šie paveldėjo toje vietovėje esančius pastatus (ar jų dalį) bei patys ar jų šeimos nariai neturi asmeninio ūkio žemės.“

11. 17 straipsnyje:

1) pirmąją dalį išdėstyti taip:

„1. Žemės reformą vykdo apskričių valdytojai bei į jų administracijos sudėtį įeinančios agrarinės reformos tarnybos. Jų darbą koordinuoja ir kontroliuoja Lietuvos Respublikos Vyriausybė. Žemės reformos žemėtvarkos projektų rengimui ir žemės privatizavimo darbams miestuose bei kaimo vietovėse metodiškai vadovauja Valstybinė žemėtvarkos ir geodezijos tarnyba prie Žemės ūkio ministerijos.“;

2) iš trečiosios dalies išbraukti žodžius „ir miesto tipo gyvenviečių“ ir vietoj žodžių „miesto (rajonų) savivaldybių“ įrašyti žodžius „vietos savivaldos vykdomųjų institucijų“;

3) ketvirtąją dalį papildyti tokiu pirmuoju sakiniu:

„Skundus dėl žemės reformos metu suformuotų žemėnaudų tinkamumo bei dėl žemės privatizavimui ir nuomai parengtų dokumentų atitikimo įstatymų ir poįstatyminių aktų reikalavimams nagrinėja apskrities valdytojo administracija ir Valstybinė žemėtvarkos ir geodezijos tarnyba prie Žemės ūkio ministerijos.“

12. 18 straipsnyje:

1) pirmosios dalies pirmojoje pastraipoje vietoj žodžių „vietos apylinkės, kurioje yra sklypas, agrarinės reformos tarnybai“ įrašyti žodžius „agrarinės reformos tarnybai pagal pageidaujamo įsigyti žemės sklypo buvimo vietą“;

2) iš antrosios dalies išbraukti žodį „Apylinkės“.

13. 19 straipsnio:

1) pirmosios dalies pirmąją pastraipą išdėstyti taip:

„1. Fiziniai ir juridiniai asmenys agrarinės reformos tarnybos sprendimus dėl prašymų gauti žemę tenkinimo gali apskųsti apskrities valdytojų per mėnesį nuo šių sprendimų gavimo. Apskrities valdytojas gautą skundą per mėnesį išnagrinėja ir priima sprendimą.“;

2) pirmosios dalies antrojoje pastraipoje vietoj žodžių „Miestų, rajonų valdybų“ įrašyti žodžius „Apskrities valdytojų“;

3) antrojoje dalyje po žodžio „įstatymo“ įrašyti žodžius „ir Lietuvos Respublikos Vyriausybės“.

14. 20 straipsnio pirmąją dalį išdėstyti taip:

„Žemės reformos žemėtvarkos projektas rengiamas teritorijai, kurios ribas nustato apskrities valdytojas. Žemės reformos žemėtvarkos projektų bei jų parengimui reikalingų planų ir žemėtvarkos schemų turinį nustato Valstybinė žemėtvarkos ir geodezijos tarnyba prie Žemės ūkio ministerijos.“

15. 21 straipsnyje:

1) iš pirmosios dalies išbraukti žodį „apylinkės“;

2) antrojoje dalyje vietoj žodžių „rajonų valdyba“ įrašyti žodžius „apskrities valdytojas“.

Skelbiu šią Lietuvos Respublikos Seimo priimtą įstatymą.

RESPUBLIKOS PREZIDENTAS

ALGIRDAS BRAZAUSKAS